

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

6. Ad tuendam vitam, vel tormenta gravia vitanda: cuilibet licet proximo
falsum crimen affingere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

PROPOSITIO VI.

*Ad tuendam vitam, vel tormenta gra-
via vitanda: cui vis licet proximo fal-
sum crimen affingere.*

10. **C**Ujus ecce rationem: possum tali
crimen occultum, sed verum, cur
non & falsum obijcere, cum tamen utrumq;
sit infamare, sive occultum reveles, sive fal-
sum imponas illum Sodomia, hæresis, & ex-
communicationis insimulando & accusan-
do? sibi enim id imputet, maxime, si sit falsus
testis: unde & poterit, pergit consequenter
Author publicas scripturas quis e mentiri &
Notarius publicus ad hoc induci, præsertim,
si eidem constaret de accusati innocentia:
nec est, quod quis obijciat per similia aperiri
ostium ad evertenda judicia publica: contra
enim est, quod dum falsi testes quacunque
arte repelluntur, publica judicia firman-
tur potius, quam infirmentur. Quæ omnia Au-
thor aliqua absolute, alia sub alterius larvâ
asserendo adducit nihilominus omnia pro-
babilio-

babilio-

babilia existimans, cum omnis actus humanus sit (secundum novas probabilistas) licitus, qui non impingit evidenter in aliquam legem obligatoriam vehementer, & dum quis dubitat, an aliqua lex ad aliquem casum se extendat, non teneatur ad observantiam illius: utique in casibus propositis circa legem Decalographicam non loquendi scilicet contra proximum falsum testimonium, cum dubitetur an ea, ad casus propositos se extendat, cessabit obligatio illius.

II. At si proximo falsum crimen obijcere, idque juramento confirmare (nulli enim testi, nisi jurato creditur) non sit contra octavum Decalogi Præceptum delinquere, nescio an unquam contra illud peccari poterit. An ergo mentiri licitum esse potest? nullatenus. Proinde nec proximo falsum crimen affingere, quod formalissime mentiri est.

Lessius de Jure & Justitia lib. 2. cap. 30. dubio 1. quærit an testis ratione falsi testimonij teneatur ad restitutionem & respondet, quod si sciens vel ex crassa ignorantia dixit falsum testimonium, ratione cuius alter injuste damnatus acceperit, tenetur ad restitutionem dam-

norum

norum in solidum. Et paulò post: si ratione falsi testimonij mors vel mutilatio est inferenda tenetur testis sua dicta retractare, quamvis ipsi similis poena periculum crearetur, ut communiter docent Doctores, quisquis enim tenetur damnum, quod alteri intulit, & inique patravit avertere etiam cum pari damno suo, ut patet in restitutione fama, pecunie, honoris: nam in pari damno melior debet censerì conditio innocentis. Quibus certe verbis contra superiorum assertorem sentit Lessius contra justitiam graviter peccare jam dictum testem. Quod autem mentiatur falsum testimonium proferendo, in ipsis verbis claret falsum enim, & contra mentem loqui, quid aliud, quam mentiri est?

12. Longe salubrius documentum, quam laxista dat S. Augustinus hom. 1. inter 50. cap. 1. quid acturi sumus ait cum aliquis in malitia potens mortem nobis fuerit comminatus, nisi falsum testimonium dixerimus: profecto enim, si fecerimus, quod hic jubetur, cohibe linguam tuam à malo, ut propter hoc præceptum testimonij fallaciam recusemus, quasi decepti videbimur, quia propter habendæ vitæ cupiditatem

tatere

ratem præceptum servare suscepimus, & eam
 magis præceptum servando perdidimus. Por-
 ro si intellexerimus vitam eternam beatam,
 tunc interrogati, quis est homo, qui vult vi-
 tam? & respondebimus nos velle vitam &
 jam sub ipso percussoris ictu veritatem serva-
 bimus in testimonio, mortem contemnemus in
 mundo, vitam consequemur in caelo. Et Eu-
 seb. lib. 6. præcept. Evang. cap. 4. Mortalem ho-
 minem inquit cum aliqua cura salutis sit nubi-
 laratione cogi posse, ut mentiatur, non dubita-
 mus, nam si etiam verbera & cadem minabe-
 ris, non dubitabit exclamare: Ensem acue,
 ignem adferas, corpus meum incidas, totum
 cremato: stella in terram prius descendet, &
 terra in caelum ascendet, quam falsum à me
 quidquam audias. Mendacium enim testibus
 Vivaldo lib. lib. de vera contritione cap. 22. &
 Holkot lect. 11. in lib. sapientia, est idioma quo
 utuntur, qui sunt de Regno Diaboli: unus-
 quisque enim loquitur linguam suam, in qua
 natus est, atque ita, quia mendaces de Patre
 diaboli nati sunt juxta Ambrosium, gentis
 suæ idiomate loquuntur.

13. **N**Ec solum, qui contra proximum sed & qui contra se ipsum falsum testimonium profert octavi Decalogici præcepti violator est: quemadmodum enim Præcepto non occides non solum altericidium, sed & suicidium vetitum (hominem enim occidit, qui se, vel alterum occidit) sic quoque octavo præcepto non solum qui contra alterum, sed & contra se ipsum falsum testimonium dicere inhibetur. *Augustinus lib. 1. de civit. Dei cap. 20. Nam & prohibitos nos esse, intelligendum est, ubi lex ait: Non occides, præsertim, quia non addidit proximum tuum: sicut falsum testimonium cum vetaret falsum inquit testimonium, non dices adversus proximum tuum: nec ideo tamen, si adversus se ipsum quispiam falsum testimonium dixerit ab hoc crimine se putaverit alienum: quoniam regulam diligendi proximum à se ipso dilector accepit quandoquidem scriptum est, Diliges proximum tuum, sicut te ipsum. Porro si falsi testimonij non minus reus est, qui de se ipso falsum fatetur, quam si adversus proximum hoc faceret: quanto magis intelligendum est homini non licet se ipsum occidere: cum in eo, quod scriptum*

ptum

ptum est non occides nihilo deinde addito nihil-
bus nec ipse utiq³ cui præcipitur intelligatur
exceptus.

Licere nihilominus contra seipsum fal-
sum testimonium dicere, & restrictionibus
mentalibus (quas mendacia esse ad secun-
dum decalogi præceptum demonstratum
est) Judicis & superioris interrogationes e-
lidere docent, qui sentiunt.

PROPOSITIO VII.

*Si reus dubitet, an legitime interrogetur
à iudice, non tenetur ad mentem ejus
respondere, sed potest verbis equivo-
care.*

14. **Q**Uæ assertio etiam tenet, licet Judex
sub pœnâ excommunicationis præ-
cipiat, ratio est, quia reus, est in possessione
libertatis valendi æquivocare à qua detur-
bari non potest propter dubium legitimæ
interrogationis. Sed & causa semper hic in-
tervenit, quia semper ij possunt nolle con-
servare